СТАНОВИЩЕ

От професор д-р Дарина Зиновиева,

член на Научното жури, при Институт за държавата и правото, БАН, за присъждане на образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.6 Право на Владимир Христов Христов, докторант на самостоятелна подготовка в секция „Публичноправни науки“ в Института за държавата и правото при БАН

С ТЕМА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД:

„ПОЛИТИЧЕСКАТА ОТГОВОРНОСТ НА ПРЕЗИДЕНТА СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКАТА КОНСТИТУЦИЯ“

1. Данни за процедурата

Съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото прилагане (ПЗРАСРБ), докторантът е представил нужните документи; има три публикации, свързани с темата на труда; налице е коректна самооценка на научните приноси.

2. Актуалност и структура на труда

Темата не е изследвана в българската доктрина в цялостност. Нарастващата казуистика в последните години допълнително обуславя

нуждата от пълен анализ на правната уредба, на релевантната юриспруденция и на отделните изследвания в доктрината.

Трудът е структуриран много добре. Състои се от увод, четири глави и заключение, включващо предложения de lege ferenda.

3. Кратък преглед на труда

В глава първа авторът прави подробен исторически преглед на отговорността на институцията - държавен глава, като подробно разглежда проблема в източниците за съответния период- напр. Еклогата, Търновската конституция и др. Той анализира и развитието на институцията импийчмънт в други държави, като напр. Англия и САЩ/стр.31 и сл./.

В глава Втора е анализирано действащото законодателство, свързано със статута на президента и правната защита.
Силен е анализът на автора относно понятието „мандат" /стр.44 и сл./, както и изводите относно реализиране на конкретни усложнени хипотези. В тази глава Владимир Христов разсъждава и върху така нар. „арбитриране на междуинституционалните спорове", като обосновава и предложение de lege ferenda /стр.51/.

Последователно в Глава Трета и Глава Четвърта авторът разглежда въпросите за нарушенията на Конституцията на РБългария от президента и института на импийчмънта. Много коректно Владимир Христов разглежда отделните становища в доктрината ни относно отговорността по чл.103 от Конституцията ни и нейният юридически

характер/стр.59, 60 и сл./. Той я структурира по специфичните елементи, които я характеризират.

Приносна за науката е частта от труда, в която Владимир Христов анализира критериите за прилагане на импийчмънт, като ги определя изрично и обосновава прилагането им. Авторът разглежда подробно политическата отговорност при несъвместимост за заемане на длъжността/стр.90 и сл./ В отделен раздел той обосновава случаите на конфликт на интереси и следващата от този факт отговорност./стр.115 и сл/. Разгледани са различните правни основания, които водят до отговорност на президента и в други държави, като след сравнителните съпоставки, авторът обосновава своите изводи. Следва да се оцени положително идеята на автора да изследва нарушенията и на правото на ЕС, освен нарушенията на националното право /стр.80 и сл/.

В последователна систематичност, след материалноправните проблеми, Владимир Христов подробно разглежда реда на производството по чл.103 от Конституцията на РБългария при установяване на неизбираемост на президента.

За пълнотата на изследването допринася анализът и на отговорността на вицепрезидента. С това се придобива цялостна представа за отговорността на президентската институция, според Конституцията на РБългария /стр.141 и сл./.

Интерес представляват анализите на автора относно различията между импийчмънт и другите правни средства за прекратяване мандата на президента. Изследванията на производството пред Народно Събрание./стр.151 и сл./, и на производството пред Конституционния съд/стр.163 и сл./ също са анализирани в детайлност и дълбочина.

Следва да се отбележи богатата юриспруденция, която авторът познава и анализира, както и критичният научно-изследователски подход, който прилага.

4. Приносни моменти и критични бележки

Освен посочените приносни моменти по-горе, принос на труда е изразената теза, че политическата отговорност на президента е самостоятелен вид юридическа отговорност. С обосновката на тезата, авторът убедително отъждествява така нар.”политическа” отговорност с юридическата отговорност.
Оригинален е подходът на автора при анализа на материалноправните характеристики на отговорността на президента по см. на чл.103 от Конституцията /същност, елементи, функции/.
Принос е авторовият анализ на правната разлика между действията на държавния глава в изпълнение на правомощията му и действията му като частно лице, там където е възможно затруднена практическа делимост. Приносен характер има и процесуалната част от анализа, особено „парламентарната фаза в производството” по чл. 103 от Конституцията.

В цялостност, Владимир Христов представя труд, даващ пълна юридическа представа за отговорността на президента, с евентуалните усложнени хипотези. В труда авторът предлага и обосновава правни решения на възможната казуистика.

Критичните ми бележки са насочени към отделни стилови изрази като „обществените реалии”, „норменият комплекс, разписан от

конституционния законодател”, „блюстителите на Конституцията”. Силният правен език и терминология са водещи в дисертацията, така че бележките не омаловажават стойността й.

5. Заключение

Считам, че дисертацията има всички качества на научен труд с приносен характер, според изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България.

Дисертационният труд съдържа анализи, изследвания и научни резултати, които представляват безспорен принос в науката.

С оглед изложеното, убедено предлагам на научното жури да даде своята положителна оценка и да присъди на Владимир Христов Христов научната степен "Доктор", в научна област 3 Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.6 Право /научна специалност Конституционно право/.

14.08.2017г. ……..

София професор д-р Дарина Зиновиева